

Een reactie op het wetsontwerp Passend Onderwijs vanuit het perspectief van de schooldirecteur

Na bestudering van het wetsvoorstel heb ik zorgen vanuit de uitwerking van de visie, vanuit het beeld dat de media en de politiek schetst van het basisonderwijs en zorgen over de risico's van de open eind financiering van het SO, dat niet wordt opgelost, maar waarvan de mogelijke overschrijdingen van de norm financieel verhaald zullen worden op de gewone basisschool. (art. 77 lid 3 en 4)

Schets vanuit visie

Het uitgangspunt zoveel mogelijk kinderen op de normale basisschool die thuis nabij de zorg krijgen die ze nodig hebben kan ik volledig onderschrijven. Dat kan worden mogelijk gemaakt door de basisschool te faciliteren. Waar vakkundigheid en expertise ontbreekt kan er worden geschoold en ondersteun. Waar er handen tekort zijn, kunnen klassenassistenten worden ingezet.

De leerkracht is de spin in het web voor de zorg aan kinderen. Mogelijkheden van kinderen staan centraal. De vraag van de leerkracht en de basisschool staan in de zorgstructuur richtinggevend omdat de leerkracht en de school de zorg die het kind nodig heeft signaleert en de leerkrachten de professionals zijn die opgeleid en toegerust zijn om die zorg te organiseren. Kinderen van 4 komen meestal onbevangen de basisschool binnen. Als het kind 9 jaar is heeft de basisschool meestal de aanwezige belemmeringen voor het leren ontdekt.

In het wetsvoorstel ligt de focus op beheersbaar maken van uitgaven. Niet op behalen van doelstellingen vanuit visie. Ik maak mij grote zorgen over het realiseren van Passend Onderwijs en bij onvoldoende steun voor de leerkracht, de negatieve effecten voor alle kinderen op de basisschool. Daarnaast maak ik mij zorgen over de belastbaarheid van de leerkracht en de negatieve gevolgen m.b.t. ziekteverzuim.

Schets vanuit media aandacht:

1. Het onderwijs in Nederland is achteruit gegaan.
2. De leerkrachten in het basisonderwijs zijn onvoldoende geschoold. Als we ze scholen, kunnen de leerkrachten de zorgleerlingen zonder extra ondersteuning in de klas de zorg bieden die de leerlingen nodig hebben.
3. Het management kost onnodig geld. We dienen "dor hout" en "leemlaag" uit te bannen.

Zorgen: Vanuit het perspectief van de gewone basisschool, waar de zorg aan de leerling in de toekomst in toenemende mate dient te worden geleverd, zijn bovenstaande punten volkomen onbegrijpelijk.

Tav.1: De Pisa resultaten van 2010: In het rapport is te lezen dat de 5 best scorende landen op lezen 5 Aziatische landen zijn. Het niveau in Nederland is niet significant gestegen of gedaald.

Uit: Pisa 2010 in vogelvlucht:

Tabel 9.1 Gemiddelde leesvaardigheidsscore van Nederland in PISA-2000 tot PISA-2009

Jaar	Leesvaardigheidsscore
2000	532*
2003	513
2006	507
2009	508

*Niet erkend vanwege steekproefproblemen

Samenvattend kan worden gezegd dat de gemiddelde leesvaardigheid van 15-jarigen in Nederland in de periode 2006 - 2009 niet statistisch significant gestegen of gedaald is. De significante toename van de score op het laagste percentiel zou tot tevredenheid kunnen stemmen (laag-geletterden niveau)

Tabel 9.3 Nederlandse gemiddelde scores voor wiskunde sinds PISA-2000

Jaar	Score
2003	538
2006	531
2009	526

De scores voor wiskunde in 2009 in het traditioneel hoog scorende Finland gezakt met 8 punten. Finland blijft wel een van de bestscorende landen, beter dan Nederland (541 versus 526 scorepunten). Bij de Europese landen valt de toename met 21 scorepunten in Italië en Portugal op. We hebben hierboven gezien dat de gemiddelde wiskundescore in Nederland met vijf punten is afgenomen, maar deze daling is niet statistisch significant.

- **Uit: De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2008-2009 van de Inspectie van het onderwijs: Bijlage blz. 55: Opbrengsten**

93,5% van de basisscholen behalen resultaten met de leerlingen die ten minste op het niveau liggen dat op grond van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. Slechts 5,9 % van de scholen behalen voor taal en rekenen niet het eindniveau dat op basis van de leerling populatie mag worden verwacht.

De beoordeling van de zorg door de inspectie is een administratieve beoordeling, geen inhoudelijke.

Tav. 2:

De bezuinigingen op het SO en de ambulante begeleiding heeft mijns inziens gezorgd voor een lobby die erop is gericht de organisatie rondom de ambulante begeleiding in stand te houden. Ambulante begeleiding is er de afgelopen periode voornamelijk op gericht geweest de leerkrachtvaardigheden in het basisonderwijs te vergroten ten behoeve van het kind met het rugzakje. Om de politiek en de publieke opinie te beïnvloeden is er vaak geroepen dat de vaardigheden van de leerkracht onvoldoende zijn. Dit echter zonder de analyse waaruit blijkt dat het vergroten van die vaardigheden ervoor gaat zorgen dat de leerkracht zonder extra handen in de klas de zorg kan bieden.

Vanuit de basisschool gezien: zorg in de nieuwe structuur dat vraag gestuurd vanuit de basisschool gebruik kan worden gemaakt van expertise. Zorg daarnaast dat er extra handen in de klas ingezet kunnen worden om die zorg ook in de praktijk uitvoerbaar te maken.

Tav. 3:

Het management waarbinnen het dorre hout en de leemlaag dient te worden uitgebannen.

Op mijn basisschool werken 32 mensen. Er volgen 430 kinderen onderwijs. We hebben met meer dan 500 ouders een relatie. We beheren 3 gebouwen en 2 schoolpleinen. We zetten 6

directiedagen per week in om het onderwijs mogelijk te maken. Ik begrijp niet waar het dorre hout of de leemlaag kan worden gevonden. Binnen mijn team echter, ontstaat wel de indruk dat de minister ook bij ons directie inzet wil verminderen. Bij bezuinigingen kan er echter geen tijd vanaf. De bezuiniging wordt dus ingevuld door de klassen te vergroten.

De risico's van de open eind financiering van het SO (cluster 3 en 4) worden verlegd naar de reguliere basisschool.

De uitgaven aan cluster 3 en 4 zijn enorm gestegen de afgelopen jaren. Kinderen in cluster 3 en 4 worden daar geplaatst als zij (volgens DSM IV) een psychiatrische stoornis hebben.

In de bezuinigingsplannen wordt de financiering teruggebracht naar het niveau van 2005. De afgelopen jaren is er een structurele stijging geweest. De minister wenst niet langer een open eind financiering. Echter, er is geen inhoudelijk onderzoek dat aantoont dat een deel van de kinderen vanuit cluster 3 en 4 op de basisschool een plek kunnen vinden. Het voorstel zoals gedaan in art. 77 lid 3 en 4, zorgt ervoor dat de hoge kosten in eerste instantie door het nieuw te vormen samenwerkingsverband zullen worden betaald. (Uit het zorggeld voor de scholen) Echter bij verdere overschrijding zal rechtstreeks geld uit het reguliere budget van de basisschool worden gehaald om de overheid te behoeden voor een open eind financiering. Geld dat tot de laatste cent wordt gebruikt om goed onderwijs te verzorgen aan de momenteel ruim 430 leerlingen op mijn school! **Het onderwijs aan alle kinderen loopt daardoor gevaar!**

Ik ben integraal schoolleider. Ik ben verantwoordelijk voor zowel de inhoud van ons onderwijs als voor een goed bedrijfsmatig handelen. In mijn samenwerkingsverband zullen ongeveer 16 besturen worden verenigd. Mijn school met alle leerlingen en alle ouders en alle leerkrachten zullen mogelijk de gevolgen gaan voelen van het minder goed functioneren van andere scholen of besturen. **Mijn MR, die het zorgplan zal moeten beoordelen van het samenwerkingsverband, kan ik niet positief adviseren als er een financieel lek gecreëerd dreigt te worden.**

Daarnaast maak ik mij zorgen over de grote vrijheid die aan de nieuwe rechtspersoon (het samenwerkingsverband) wordt gelaten om indiceren en verdelen van middelen vorm te geven. Het zal m.i. leiden tot een grotere management laag omdat 16 besturen niet op basis van eigen keuze en vertrouwen gaan samenwerken, maar omdat zij gedwongen worden tot een nieuw samenwerkingsverband. Controleren en beheersen kosten veel geld. Dat staat haaks op de doelstellingen geld zo dicht mogelijk bij de leerling uit te geven. Ik verzoek u in de wet duidelijk richting te geven aan indiceren en vanuit de basisschool aangestuurd vraaggericht werken aan zorg voor leerlingen.